

ÎNCHEIERE

29 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Diana Stănilă
Ion Malanciuc

examinând din oficiu chestiunea cu privire la admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ înaintate de către Cojocari Ana împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind obligarea atragerii la răspundere disciplinară a judecătorului,

c o n s t a ț ă :

La 12 decembrie 2023, Cojocari Ana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, solicitând obligarea atragerii la răspundere disciplinară a judecătorului Ecaterina Palanciuc, care își desfășoară activitatea în cadrul Curții de Apel Chișinău.

Întru susținerea acțiunii înaintate, reclamanta a relatat că, pe data de 12 iulie 2023, a depus la Curtea de Apel Chișinău cererea înregistrată sub nr. 7441, destinată judecătorului Ecaterina Palanciuc, prin care a solicitat transmiterea procesului verbal și a înregistrării audio a ședinței de judecată ce a avut loc pe data de 05 iulie 2023, ora 11:00, sala nr. 6, dosarul civil nr. 2-22074246-02-3a-22022023, în care are calitate procesuală de apelantă. Răspuns la această solicitare nu a primit.

La 17 august 2023 a depus la Consiliul Superior al Magistraturii cererea nr. 1097p/m referitor la acțiunile judecătorului Curții de Apel Chișinău Ecaterina Palanciuc, solicitând atragerea la răspundere disciplinară a acesteia.

La 01 septembrie 2023 a recepționat răspunsul la cererea nr. 1097 p/m, și anume Decizia Consiliului Superior al Magistraturii nr.794s-1097p/m, prin care a fost declarată inadmisibilă sesizarea cet. Ana Cojocari privind atragerea la răspundere disciplinară a magistratului Ecaterina Palanciuc de la Curtea de Apel Chișinău.

Reclamanta consideră această decizie neîntemeiată și ilegală, urmând a fi contestată direct în instanța de judecată deoarece Decizia nr.794s-1097p/m nu poate fi irevocabilă. Astfel, conform art. 162 alin. (2) din Codul administrativ, dacă autoritatea publică nu soluționează petiția în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă. La caz inspector-judecătorul Tatiana Craiu a lipsit reclamanta de această posibilitate și i-a refuzat orice fel de cale de atac, declarând că decizia este irevocabilă.

Reclamanta a specificat, că conform art. 64 alin. (1) și alin. (2) din Codul administrativ, autoritatea publică este obligată să soluționeze o cerere potrivit competențelor sale și în termenul stabilit de lege. Refuzul de a primi sau a examina o cerere se consideră drept respingere a cererii. La caz, decizia nu conține nici o mențiune despre faptul de ce judecătorul Ecaterina Palanciuc nu i-a transmis procesul verbal și înregistrarea audio a ședinței de judecată care a avut loc pe data de 05 iulie 2023, ora 11:00, astfel conținutul acesteia nu are nimic în comun cu sesizarea depusă de către ea.

Reclamanta a menționat că conform art. 120, alin. (1) lit. h) din Codul administrativ un act administrativ individual emis sau confirmat în scris trebuie să cuprindă informația cu privire la exercitarea căilor de atac, calea de atac care urmează să fie înaintată, denumirea și adresa autorității publice sau ale instanței de judecată la care trebuie înaintată calea de atac, termenul pentru exercitarea căii de atac, la caz aceste prevederi nefiind respectate.

În drept cererea de chemare în judecată este întemeiată în baza art. 7¹ alin. (6). 7² alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, art. 8 alin. (2) lit. a), c), d) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, art. 209 alin.(1), 189, 60 alin. (1), (2) lit. b), 64 alin. (1), (2), 191 alin. (5) lit. a) din Codul administrativ.

La 17 ianuarie 2024, pârâtul, Consiliul Superior al Magistraturii, a depus referința pe marginea acțiunii în contencios administrativ intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Cojocari Ana, solicitând declararea inadmisibilității acțiunii depuse, or nici o hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii adoptată conform competenței prevăzute de art. 4 și în ordinea prevăzută de art. 24 din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nu face obiectul prezentului litigiu.

A menționat că reclamanta în cazul dat nu poate revendica încălcarea, prin activitate administrativă a unui drept în sensul art. 17, or înainte de a înainta acțiunea în instanța de judecată, Cojocari Ana urma să respecte procedura prevăzută de legea specială, legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorului, de contestare a actelor emise pe marginea sesizării depuse.

Studiind materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, pretinsa acțiune înaintată de către Cojocari Ana, urmează a fi declarată inadmisibilă, din următoarele motive.

Conform art.191 alin. (5) lit. a) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează în primă instanță, prin hotărâri irevocabile, acțiunile în contencios administrativ privind contestarea hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii și ale Consiliului Superior al Procurorilor.

Art. 3 din Codul administrativ, prevede că, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de

autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Art. 20 din Codul administrativ, prevede că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 39 alin. (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Conform art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Art. 189 alin. (1) și alin. (2) din Codul administrativ prevede că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform art. 207 alin. (1), alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sânt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17.

Reținând circumstanțele cauzei la normele pre-citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, unul dintre elementele definiției ale acțiunii în contencios administrativ este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative. Or, reclamantul care înaintează acțiune în contencios administrativ trebuie să urmărească și să justifice procesual pentru testul de admisibilitate revendicarea unui drept subiectiv propriu căruia îi se aduce atingere prin activitatea administrativă contestată sau prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere.

În lipsa revendicării unui drept propriu, în sensul art.17 din Codul administrativ, acțiunea eșuează testul de admisibilitate conform art. 207 Cod administrativ.

Astfel, prevederile art. 17 Cod administrativ, se referă la orice drept subiectiv reglementat de normele dreptului material, deci anume dreptul substanțial reglementează situațiile juridice subiective ce caracterizează statutul juridic al persoanelor care participă la viața juridică.

Acest argument impune și raționamentul că, dreptul procedural reglementează doar formele ce necesită a fi respectate pentru a obține pe cale judiciară o protecție a unui drept subiectiv în sensul art. 17 Cod administrativ.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin prezenta acțiune se solicită, obligarea Consiliului Superior al

Magistraturii să atragă la răspundere disciplinară judecătorul Ecaterina Palanciuc, care își desfășoară activitatea în cadrul Curții de Apel Chișinău.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, la 17 august 2023, Cojocari Ana a depus o sesizare la Consiliul Superior al Magistraturii, prin care s-a solicitat atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Ecaterina Palanciuc, care își desfășoară activitatea în cadrul Curții de Apel Chișinău (f.d. 7).

Prin decizia inspectorului-judecător din 23 august 2023 s-a declarat inadmisibilă sesizarea cet. Ana Cojocari privind atragerea la răspundere disciplinară a magistratului Ecaterina Palanciuc de la Curtea de Apel Chișinău, din motiv că s-a atestat că prezenta sesizare a Anei Cojocari este repetată. Totodată inspectorul-judecător a menționat în decizie că, anterior Inspekția Judiciară a examinat alte sesizări declarate de Ana Cojocari raportate aceleiași cauze civile, care au fost respinse ca neîntemeiate, însă nu au fost contestate de către Ana Cojocari (f.d. 8-9).

Raportând normele de drept sus- indicate circumstanțelor cauzei, Completul de judecată, reieșind din dispozițiile art. 207 alin. (2) lit. e) în coroborare cu art. 39 alin. (2), art. 17 și art. 189 alin. (1) și alin. (2) din Codul administrativ, atestă că, sesizarea instanței de judecată de către orice persoană care în opinia sa revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, fie prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere, implică existența obligatorie a două condiții, și anume existența vătămării unui drept subiectiv recunoscut de lege a reclamantului și vătămarea dreptului său să fie cauzat printr-un act administrativ, fie prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere.

În sensul Legii, revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin acțiunea înaintată în judecată, în conținutul căreia urmează a fi arătată vătămarea dreptului personal, deoarece expresiile utilizate în textul art. art. 17, 39 și 189 Cod administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse așa numitele drepturi prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare (*actio popularis*).

Raportând la caz cadrul legal pre-citat, completul de judecată, constată că, Cojocari Ana în acțiunea de contencios administrativ nu a indicat expres vreun drept personal vătămat prin emiterea deciziei cu privire la inadmisibilitatea sesizării din 23 august 2023 a inspectorului-judecător Tatiana Craiu.

Completul de judecată remarcă, că, dat fiind faptul că în acțiunea depusă, reclamanta Cojocari Ana nu a indicat care drepturi sau interese legitime ale sale au fost încălcate prin decizia contestată, motive pentru care se concluzionează că acțiunea este inadmisibilă, deoarece reclamanta nu poate revendica încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă. Or, competența de a aplica sancțiuni disciplinare judecătorilor revine Colegiului disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, iar instanța de contencios administrativ nu poate substitui competențele acestor organe.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține la caz prevederile art. 7¹ alin. (6) pct. b¹) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii nr. 947-XIII din 19.07.1996, prin care Inspekția judiciară are

următoarele competențe: verifică sesizările sau, după caz, se autosesizează privind faptele care pot constitui abateri disciplinare.

Conform art. 20 alin. (2) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25 iulie 2014, se declară inadmisibilă sesizarea cu privire la faptele judecătorului care pot constitui abateri disciplinare: a) în care sunt invocate fapte ce nu fac referință la abaterile disciplinare prevăzute la art.4; b) căreia i-a expirat termenul de prescripție prevăzut la art.5; c) depusă repetat, fără a aduce probe noi; d) care nu este înaintată de subiecții prevăzuți la art. 19 alin.(1).

Conform art. 23 alin. (1¹) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr. 178 din 25 iulie 2014, dacă nu se întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare sau faptele invocate în sesizare nu se confirmă prin probele administrate în procesul verificării prealabile, inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea, printr-o decizie motivată, respinge sesizarea. Decizia cu privire la respingerea sesizării poate fi contestată de autorul sesizării în completul de examinare a contestațiilor al colegiului disciplinar în decurs de 15 zile de la data recepționării deciziei motivate.

Art. 27 alin. (1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25 iulie 2014, stipulează că completele de examinare a contestațiilor ale colegiului disciplinar (în continuare – *complete de contestație*) verifică contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizărilor.

Conform art. 29 alin. (2) și (3) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25 iulie 2014, în vigoare la data emiterii deciziei inspectorului-judecător din 09 ianuarie 2023 și a hotărârii nr. 54/2 din 24 februarie 2023 a Completului de examinare a contestațiilor nr. 1 al Colegiului Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, hotărîrea privind respingerea contestației se motivează în mod obligatoriu cu indicarea circumstanțelor în baza cărora sesizarea a fost respinsă.

Hotărîrea privind admiterea contestației este obligatorie pentru inspecția judiciară, care urmează să efectueze cercetarea disciplinară în conformitate cu art.23. Hotărîrea privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării este definitivă.

Art. 4 alin. (3) lit. b) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, întru exercitarea funcțiilor sale, Consiliul Superior al Magistraturii are următoarele competențe în domeniul respectării disciplinei și eticii judecătorilor: examinează contestațiile hotărîrilor emise de colegiul disciplinar;

În speța dedusă judecății, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în conformitate cu art.7¹ din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii și art. 8 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Inspecția Judiciară și Colegiul disciplinar ca organe specializate ale Consiliului Superior al Magistraturii, activează independent și exercită atribuții quasi-judiciare.

Respectiv, întrucât examinarea sesizărilor se poate finaliza cu aplicarea unei sancțiuni disciplinare în privința unui magistrat independent și inamovibil, în activitatea de înfăptuire a justiției a căruia sunt interzise orice fel de imixțiuni, atât Inspecția Judiciară cât și Colegiul disciplinar activează ca un „tribunal”.

În consecință, prin legea organică – Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, este reglementată detaliat procedura

examinării cauzelor disciplinare în privința judecătorilor, inițiate în baza sesizării depuse de persoana ale cărei drepturi au fost încălcate ca urmare a faptei comise de judecător.

Totodată etapele procedurale, prevăzute de legea organică, reprezintă activități quasi-judiciare, întrucât conțin atât șanse cât și garanții ale apărării dreptului pretins încălcat, cât și rigori de formă, conținut și termene de procedură.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin jurisprudența sa, interpretând articolul 6§1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, a stabilit că „dreptul la un tribunal” (accesul liber la justiție) nu este unul absolut, poate fi limitat, reglementarea sa fiind adesea variabilă în timp și în spațiu, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (cauzele Golder contra Regatului Unit al Marii Britanii din 21 februarie 1975, §38, Ashingdane contra Regatului Unit din 28 mai 1985, §57). Condiția impusă constant de jurisprudența Curții în aplicarea articolului 6§1 din Convenție cere ca limitările operate de către statele contractante să nu restrângă nejustificat accesul individului la un „tribunal” în măsura în care dreptul în discuție să fie afectat în chiar substanța sa.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, reclamanta Cojocari Ana a avut acces la un „tribunal”, iar legea organică i-a oferit 2 niveluri de jurisdicție, atâta cât a considerat legiuitorul Republicii Moldova suficient, astfel încât dreptul acestuia nu este afectat în substanța sa.

Această concluzie este fortificată și prin jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că pentru ca un reclamant să se poată declara victimă, acesta trebuie să prezinte dovezi plauzibile și convingătoare ale probabilității survenirii unei încălcări, la care ar fi supus personal, fiind insuficiente niște simple bănueli sau conjuncturi (cauza Senator Lines GmbH împotriva a cincisprezece state membre ale Uniunii Europene, cererea nr. 45572/00).

Prin urmare, analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că acțiunea urmează a fi declarată inadmisibilă, având în vedere că acțiunea lui Cojocari Ana a fost formulată cu referire la activitatea jurisdicțională reglementată printr-o Lege organică specială – Legea nr.178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Iar, în condițiile în care acțiunea în contestare nu întrunește condițiile procedurale pentru a fi apreciată ca fiind admisibilă, instanța de judecată nu va purcede la examinarea și soluționarea fondului cauzei de contencios administrativ în contestare la acțiunea reclamantei, deoarece chestiunile de procedură preced fondul acțiunii în contenciosul administrativ.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, concluzionează că, acțiunea înaintată de Cojocari Ana către Consiliul Superior al Magistraturii privind obligarea atragerii la răspundere disciplinară a judecătorului Ecaterina Palanciuc, nu răspunde exigențelor de admisibilitate, motiv din care urmează a fi declarată inadmisibilă.

În acest context, Completul de judecată punctează că, admisibilitatea /inadmisibilitatea unei acțiuni, nu se limitează doar la temeiurile menționate în special la art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri certe și concludente.

Totodată, instanța ține să menționeze că declararea inadmisibilă a acțiunii exclude examinarea fondului cauzei de contencios administrativ atât din perspectiva circumstanțelor de fapt, cât și motivelor de drept.

În conformitate cu prevederile art. 207 alin. (1) și alin. (2), art. 230 din Cod administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Cojocari Ana împotriva Consiliului Superior al Magistraturii privind obligarea atragerii la răspundere disciplinară a judecătorului.

Se explică lui Cojocari Ana, că declararea acțiunii inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc